ترجمه وتأليف كتاب بهشت در باغ، پژوهشی در باغهای ایرانی و گورکانی هند

زیرنظر: سید امیرمنصوری

باغ ایرانی، محصول منحصر به فرد یکی از قدیمی ترین تمدن های انسانی است. تعادل میان جنبه های طبیعی و روحانی انسان و تعامل پایدار با محیط و برآمده از شرایط تاریخی، ایرانیان را به تولید محصولی هدایت کرد که پس از هزارهها، همچنان رویکردی پاسخگو و سبکی جذاب در هنر باغسازی است.

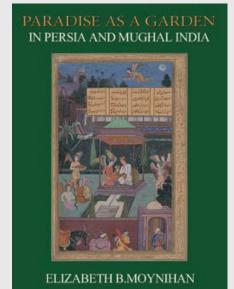
این هنر، در قرن ۱۰ هجری (۱۶ میلادی) توسط «بابر» به هند منتقل شد و نمونه های بدیعی در آن سرزمین آفرید. پیش از آن، هند فاقد این نمود در تمدن خود بود. معابد هندویی مربوط به قرنها قبل از آن در میان صخره و درون کوهها فضای مقدسی بودند که با پیرامون خود رابطهای برقرار نمی کردند؛ بریده از دنیا و طبیعت، روایت های اسطورهای خود از هستی را در درون معابد نقش می کردند. این چنین بود که باغ، جایگاهی در آن سرزمین نیافته بود. در روی مقابل، ایرانیان، که پیش از اسلام طبیعت را مظهر رحمت مهر و آناهیتا می شناختند، پس از ایمان به خدای اسلام، همچنان طبیعت را مزرعه آخرت و مکان رشد تعریف کردند. در نتیجه معابد آنها در پیوندی وثیق با پیرامون تعریف می شد؛ زیرا طبیعت منبع شناخت و زمینه رشد آنها بود. بدین گونه باغ ایرانی با نگاهی فضایی به طبیعت به ظهور رسید.

انتفال این هنر در دوره مسلمانان گورکانی، هندیان را با پدیدهای روبه رو ساخت که زمینهای برای درک باغ به

مثابه یک کل نداشتند، زیرا از جهان بینی آنها برنیامده بود؛ در نتیجه به صورت باغ معطوف شدند و اجزای آن را موجودات مستقل دانستند که همچون شیء قابلیت دخالت های مستقل دارد. سرنوشت باغ در هند با این رویکرد، از اصل خود فاصله گرفت.

باغهای ایرانی هند، که غربیها به اشتباه آن را «باغهای مغول» می نامند، محصول ترکیب دو نگرش ایرانی و هندی به عنصر واحد است. اگرچه برخی محققان غربی، که بنیاد و فلسفه باغ ایرانی را نشناختهاند، در توجیه تغییرات باغ ایرانی در هند، ویژگی های توپوگرافیک (نبود کوه و قرارگیری دردشت هموار) واقلیمی را اصل دانستهاند، امّا دقت در تفاوت های نمونه های هندی با ایرانی و روند تغییرات آن دلایل عمیق تری برای این دگرگونی را مطرح می سازد.

«اليزابت معينيان» در تحقيق ارزشمند خود، ضمن روايت تاریخ هنداز باغ های ایرانی هند، جلوه هایی از تغییرات سبکی آنها را برشمرده که در نظریه قدیمی شرق شناسان رخنه میافکند. اشاره وی به خصوصیات باغهای ایرانی هند که تحت تأثیر فرهنگ هند پدید آمدهاند همچون حوض، تزئینات، ساختار، عناصر، اندازه و گونهگونی انواع در کنار تفاوت هایی که در رویکرد گورکانیان هند به باغ ایرانی رخ داد تا حدودی پرده از این راز برداشته است. نظریه معینیان در تبدیل باغ به مظهر قدرت حاکم گورکانی یا نمایش حیات ابدی از طریق مقبره سازی و منظره پردازی

نمادین، یافته های قابل توجهی در کتاب او هستند. ارائه فهرست گرانبهایی از منابع مرتبط با باغ ایرانی در اروپا، آمریکا و هند، توجه به گونه های گیاهی باغهای ایرانی هند و شرح دگردیسی این باغ در سرزمین هند نکاتی هستند که کتاب «بهشت درباغ» (پژوهشی درباغهای ایران و گورکانی هند) را به عنوان منبعی ارزشمند برای شناخت باغ ایرانی معرفی می کند. ترجمه کتاب توسط گروهی از پژوهشگران مرکز پژوهشی نظرانجام شده و با یادداشت ها و توضیحات دکتر «سیدامیر منصوری» بر حواشی آن، آماده چاپ شده است و به زودی روانه بازار خواهد شد.

Iranian garden is a unique product of one of the oldest human civilizations. Balance between natural and the spiritual aspects of human and sustained interaction with the environment derived from historical conditions, guided the Iranians to create a product which after the millennium, is still responsive approach and charming style of art in garden-building.

This art was transferred to India by "Babur" in 10th century AH (16th AD) and created exquisite samples in that country. Earlier, India was lacking of this aspect in its civilization. Hindu temples in the centuries before that located in rocks and the mountains were sacred spaces which did not interact with their surroundings, they did drawing their Mythic narratives of existence within temples. Such was the garden did not find any place in that land. In contrast, Iranians that in pre-Islam period recognized the nature as epitome of kindness, mercy, and Anahita, after believe in god of Islam, they still defines the nature as a place of growth. As a result a definition of their temples was a strong connection with surroundings, because nature was the source of cognition and their growth background. Thus, Iranian garden emerged with the spatial view to the nature. By Transition of this art in the Muslim Mughal Period, Indians faced a phenomenon that they did not have any perception about it, because it was not derived from their worldview. As a result, they have focused on the garden

Translation of the Garden of Eden, a research in Iranian gardens and hal gardens of India

Under the advisory of Seyed Amir Mansouri

and also they considered its components as independent creatures that each of them has capabilities to independent interventions. Destiny of the garden has changed in India due to this approach. Iranian gardens in India which westerners mistakenly call them

"Mughal gardens" are the outcome of combination of two Iranian-Indian approaches into a single element. Although some Western scholars, who did not understand and perceive the foundation and philosophy of the Iranian Garden, they have justified the changes occurred in Iranian gardens by topographic and climatic characteristics (lack of mountains existence and perch in smooth plain). But the time presents greater reasons about changes and transformations in Iranian and Indian samples.

"Elizabeth B.Moynihan" in her valuable study despite narration of India's history about Iranian gardens in India outlined some stylistic changes which creates gap in old theory of orientalists. She refers

to the characteristics of Persian gardens influenced by Indian culture and emerged in India, such as: pool or pond, decorations, structure, elements, size. Diversity of species and changes in mughal approach towards Iranian gardens, somewhat unveil this mystery. Moynihan theory to convert the garden into a symbol of mughal power or displaying eternal life through symbolic tomb-building and landscaping are remarkable findings of her book. Provided valuable list of resources related to the Persian Garden in Europe, USA and India, paid attention to the plant species of Iranian gardens in India, and explanations about transformation of this garden in India are important points that introduced book "Paradise as a Garden in Persia and Mughal India" as a valuable resource to understand and perceive the Iranian garden. Translation of this book has been conducted by a team of researchers in Nazar Research Centre, and by notes and explanations of "Dr S.A Mansouri" in the fringes this book will be released soon.